

İlaç Krizi Kapıda, Stoklar Eridi

İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası (İEİS) Başkanı Nezh Barut, kur etkisi ve hammaddeye erişimde yaşanan küresel sıkıntılar nedeniyle piyasada bazı ilaçların bulunmasında sıkıntı olduğunu; bazı ilaçlarda da 30-35 gün olması gereken stok seviyelerinin 1 haftaya düştüğünü söyledi.

Türkiye'de ilaç fiyatları, yılda bir kez güncelleniyor. Ancak güncel euro kuru ile ilaç fiyatlarının belirlenmesinde temel alınan kur seviyesi arasındaki fark, özellikle kurun yükseldiği dönemlerde ilaç tedarikinde sorunlara yol açıyor.

İlaçların fiyatlandırılmasında kullanılan euro değeri, Fiyat Değerlendirme Komisyonu tarafından her yıl Şubat ayında güncelleniyor. Mevcut durumda ilaçların fiyatlandırılmasında kullanılan euro/TL kuru 4.5786 olarak kabul ediliyor. Ancak reel euro/TL kuru şu anda 13.6 seviyelerinde bulunuyor.

Söz konusu fark, ilaç şirketlerinin ithal ettiği ilaçların yanı sıra, Türkiye'de ürettikleri ilaçlarda kullandıkları döviz bazlı etken madde ve hammaddeler nedeniyle zarar yazmalarına neden oluyor.

"Bazı İlaçlar Bulunmuyor"

Türk Eczacıları Birliği geçtiğimiz günlerde yaptığı açıklamada, kurdaki yükselişe bağlı olarak piyasada 645 ilacın bulunmasında sıkıntı yaşandığını belirtmişti. Türk İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu (TİTCK) ise söz konusu ilaçların ekseriyetinde tedarik problemi bulunmadığını açıklamıştı.

İstanbul Eczacı Odası Başkanı Pınar Şeker Özcan ise önceki gün basında yer alan açıklamalarında, piyasada ilaç sıkıntısının baş gösterdiğini; kanser, antidepresan, tansiyon gibi ilaçlar da dahil 650'ye yakın ilacın Şubat'ta ilaç kuruna yapılacak zam nedeniyle bulunamadığını söyledi.

Konuyla ilgili değerlendirmelerde bulunan İEİS Başkanı Nezh Barut, şu anda

piyasada bazı ilaçlara erişimde sıkıntı olduğunu doğrulayarak, "Bazı ilaçların olmadığı bir gerçek. Bu durum ithal ilaçlarda da var, burada ürettiğimiz ilaçlarda da var" dedi.

"Sürdürülebilir Görünmüyor"

İlaç şirketleri olarak, halkın ilaçsız kalması için büyük çaba gösterdiklerini ve çok sayıda ilacı zarar ederek piyasaya sunduklarını belirten Barut, ancak bu kur seviyeleri ile ilaç üretimi ve ithalatının sürdürülebilir görünmediğini söyledi.

Barut, Şubat ayında güncellenecek ilaç fiyatlarında en az yüzde 35-36 artışa ihtiyaç olduğunu ifade etti.

"Bazı İlaçları Zararına Satıyoruz"

Sorunun bir kısmının kurlardan, bir kısmının ise küresel olarak hammaddeye erişim sıkıntısından kaynaklandığını belirten Barut, "Mesela soğuk algınlığında kullanılan vitamini yurtdışından getirtiliyoruz. Çünkü hammadde bulamıyoruz. Bu kurlarla alakalı değil, genelde aktif maddelerin üretiminde de sıkıntı yaşıyoruz. Bundan da ilaç yokluğu olabiliyor" dedi.

Buna karşın yükselen kurların da çok büyük etkisi olduğunu belirten Barut, "Bazı ilaçları zararına satıyoruz, satmamız gerektiğini düşünüyoruz. Ama bazı ilaçlarda o kadar büyük zararlar var ki, firmalar bu zararları karşılayamıyor diye düşünüyorum. İthal edemiyor ya da yurtdışından çok kısıtlı geliyor" dedi ve ekledi:

Stoklar 1 Haftaya Düştü

"Bazı ürünlerde depolardaki stok seviye-

si haftalık diye duyuyorum. Normalde 30-35 gün olması gereken stoklar bazı ilaçlarda 1 hafta olarak görünüyor. Bazı ilaçlarda böyle bir stok sıkıntısı da var."

Barut, kurların artacağı beklentisiyle eczane ve depolardan da kendilerine gelen çok yoğun bir ilaç talebi olduğunu söyledi.

Barut, şöyle devam etti:

"Kullandığımız kura göre bakıldığında, ithal ilaçların tamamı zarar. Burada üretilen ilaçlara da bugünkü kurlarla bakınca üretmek mümkün değil. Biz bu ilaçları üretip de veremiliyorsak gerçekten büyük fedakarlık yapıyoruz. Halkımızın ilaçsız kalmaması için büyük gayret gösteriyoruz, birçok ilacı hala verebilir haldeyiz. Ama bu kurlarla sürdürülebilir değil."

Bugünkü kur seviyeleri göz önüne alındığında Şubat ayında en az yüzde 35-36 artış gerektiğini belirten Barut, "Şu anda bizim yaptığımız hesaplara göre ilaç fiyatlarına yüzde 35-36 zam alınması gerekiyor. Bu bile çok düşük... Şubat'ın 21'inde yeni fiyat uygulanacak. O zamana kadar da kurun ne olacağını bilmiyoruz. Artık bizim bundan fedakarlık yapma şansımız yok. Yıllardır her fiyat döneminde fedakarlık yaptık. Artık bundan sonra bir fedakarlık yapma şansımız yok" diye konuştu.

Türkiye'de ilaç fiyatlarının belirlenmesinde "referans fiyat" sistemi kullanılıyor. Buna göre, ilaçların fiyatının belirlenmesinde Avrupa Birliği'nde referans alınan beş ülkedeki en düşük satış fiyatı, euro cinsinden referans kabul ediyor. Fiyat Değerlendirme Komisyonu her yılın başında toplanarak fiyatlandırmada bir yıl boyunca kullanılacak euro değerini ilan ediyor.

Bu fiyatlamanın üzerinden ilaç firmalarının Sosyal Güvenlik Kurumu'na ek iskontolar da uyguladıklarını belirten Barut, "Avrupa'daki en ucuz ülke Yunanistan'da 10 euro olan ilaç Türkiye'de 1.5 euro. Bu şekilde sürdürülebilir olması mümkün değil. Muhakkak birtakım tedbirler alınması gerek" diye konuştu.

İEİS verilerine göre, Türkiye ilaç pazarı 2020 yılında 47.9 milyar TL olarak gerçekleşmişti. Bunun 23.6 milyar lirasını ithal ilaçlar oluşturmuştu.

